

ORIENTACE V PROSTORU A V MAPĚ

RVP PV

VZDĚLÁVACÍ CÍLE:

seznamování se světem lidí, kultury a umění, osvojení si základních poznatků o prostředí, v němž dítě žije

seznamování s místem a prostředím, ve kterém dítě žije, a vytváření pozitivního vztahu k němu

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY

orientovat se bezpečně ve známém prostředí i v životě tohoto prostředí (doma, v budově mateřské školy, v blízkém okolí)

osvojovat si elementární poznatky o okolním prostředí, které jsou dítěti blízké, pro ně smysluplné a přínosné, zajímavé a jemu pochopitelné a využitelné pro další učení a životní praxi

SPECIFICKÉ CÍLE:

- *bezpečně se orientovat v mateřské škole a v okolí mateřské školy; v nejbližším okolí dítěte (hřiště, zahrada, cesta do mateřské školy);*
- *postupně prakticky upevňovat znalosti dětí o cestě do mateřské školy; znát cestu z domova do mateřské školy a zpět;*
- *rozhodování o vzájemné poloze objektů a jejich umístění (leží na stole, je v krabici) dle pokynů; samostatné umístování objektů do prostoru - dle pokynů, objevování vzájemného postavení předmětů v prostoru i předmětů vzhledem k pozorovateli (před, za, nad, pod, vedle, mezi); přivádět děti k rozlišení označení vlevo - vpravo.*
- *zdokonalování lokomočních pohybových dovedností v prostoru s vyhýbáním, s orientací mezi překážkami, se změnami směru a délky kroku;*
- *vyhledávání cesty a řešení labyrintů (v místnosti, zahradě, na pískovišti) - vždycky ve spojení s jejich znázorňováním;*
- *sledovat vyznačenou "cestu" a její průběh v prostoru (využití her se šípkami – nakreslenou křídou na zem, klacíkem v písku apod.);*

SLOVNÍČEK POJMŮ

MAPA – je zmenšený, zkreslený a zjednodušený obraz zemského povrchu převedený do roviny.

GLOBUS – zmenšený model planety Země

ATLAS – soubor map

DEFINICE PRO DĚTI: Naši Zemi si můžeme představit jako míček (globus). Ve skutečnosti je ale Země tak veliká, že bychom ji mohli vidět jako míček, jen kdybychom vyletěli raketou vysoko, ještě mnohem výš než letí letadla. Tomuto míčku představující naši zmenšenou Zemi říkáme globus.

Když míček (globus) vyfotíme, nemůžeme si s ním kutálet, je to jen obrázek, kterému říkáme mapa. Tyto obrázky (mapy) naší Země můžeme zavřít do knihy. Této knize říkáme atlas.

PLÁN – zobrazení malého území, slouží k podrobnější orientaci, mapa velkého měřítka

MENTÁLNÍ MAPA – mapa prostředí vytvořená v naší paměti, jedná se o grafické vyjádření představ člověka o geografickém prostoru, nejde o zachycení reálného prostoru, ale o jeho subjektivní odraz ve vědomí člověka. Mentální mapy se vyvíjejí a mění společně s věkem, na základě informací získaných při různých činnostech, osobních zkušenostech atd.

DRUHÝ MAP – jakou mapu použijeme, když budeme chtít např. cestovat autem, pozorovat noční oblohu, jít na výlet, navštívit hrady a zámky apod.?

Rozlišujeme druhy map

- a) podle měřítka (měřítka určuje míru zmenšení zobrazeného povrchu Země)
 - a. velké měřítka do 1 : 200 000 - mapy měst,
 - b. střední měřítka 1 : 200 000 - 1:1 000 000 – mapy států,
 - c. malé měřítka 1:1 000 000 – a větší - mapy kontinentů
- b) podle obsahu – obecně zeměpisné mapy, turistická, družicové a letecké snímky, plán města, mapa noční oblohy, mapa hradů a zámků, obrysová mapa atd.

A dále např. podle formy (analogové, fotomapy, reliéfní, digitální...)

OBSAH MAP – co vše najdeme v mapě

- Výškopis – znázorněn pomocí barev, vrstevnic, kót
 - o Barvy – dle nadmořské výšky (výška daného místa měřená od hladiny moře)
 - A) nížiny (do 200 m n.m.) – zelená
 - B) vysočiny (od 200 m n.m.) – odstíny hnědé
- Polohopis – značky – jejich souhrn je uveden v legendě (značky bodové – města, liniové – silnice, řeky, plošné – lesy)
- Popis (názvy obcí, významných bodů apod.)

NÁLEŽITOSTI MAPY (kompoziční prvky mapy) – co vše, by měla každá správná mapa nezbytně obsahovat: název, mapové pole, legenda (vysvětlivky), tiráž – kdo a kdy ji vytvořil, měřítka mapy (poměr zmenšení mapy, tedy poměr délky měřené na mapě k délce ve skutečnosti), a další prvky jako je například směrová růžice, loga, obrázky, tabulky, grafy...

ODKAZ NA LITERATURU:

Bláha, J.D. (2017): Vybrané okruhy z geografické kartografie. Ústí nad Labem: Univerzita J. E. Purkyně.

DALŠÍ INTERNETOVÉ ZDROJE:

<https://clanky.rvp.cz/clanek/k/p/477/JAK-UCIT-DETI-ORIENTOVAL-SE-V-PROSTORU.html/>

<https://clanky.rvp.cz/clanek/c/P/2894/letem-svetem-s-pisnickou.html/>

www.detskecd.info/projekt/muzpovidany.doc

METODICKÝ KOMENTÁŘ:

S dětmi si všímáme všech předmětů, které nás obklopují, popisujeme jejich polohu, pracujeme s věcmi, se kterými přicházejí děti bezprostředně do styku. Pro zdokonalování prostorové představivosti připravujeme náměty na řízenou činnost a procvičujeme vztahy (na něčem, pod něčím, vedle něčeho, vpravo od, vlevo od, blíž, dál od něčeho, za, nad něčím atd). Nezapomeneme, že i děti jsou objektem v prostoru. Tedy i děti samy sebe do prostoru umísťují. Pobyt venku nám nabízí procvičování prostorové orientace v těsné souvislosti s rozvíjením poznatků dětí. Odbočujeme vpravo, vlevo, pozorujeme okolí a určujeme, co je blíž od nás, dál od nás, mezi, za, před, vedle nás. Určujeme kratší a delší cestu do školy. Při orientaci v okolí mateřské školy pak zařazujeme vycházky s různým cílem (podle podmínek školy): např. k hradu, ke kinu, na náměstí, k základní škole, k obchodnímu domu, na nádraží. Děti vedou učitel sami, hrajeme „šipkovanou“ apod.

Poznámka: Relace určení pomocí příslovce vpravo, vlevo jsou velmi obtížné. Zprvu rozlišujeme vpravo-vlevo na základě zkušeností dětí (pravou rukou se kreslí, jí, na levé nosí děvčátka prstýnek), pak podle pokynů učitelky - podej misku, která leží vlevo od tebe, ulož panenku do kočárku, který stojí vpravo ode mne, teprve na závěr zadávat úkoly typu: co leží vpravo od talíře. Pozor na rozlišování u osob: "Kačenka si stoupne vpravo od Honzíka!" znamená, že Kačenka si stoupne k Honzíkově pravé ruce. Stojí-li však pozorovatel čelem k ní, pak je z jeho hlediska Honzík vpravo od Kačenky a Kačenka vlevo od Honzíka.

ZÁKLADNÍ POMŮCKY:

Mapy a atlasy různých druhů (turistická mapa, hrady a zámky, hvězdná obloha, fauna a flora, atlas leteckých a družicových snímků), ručně kreslené mapy, např. mapa k pokladu, mapa ostrova; globus (svítící globus), ukázka mapy v mobilu (navigace) – dle dostupnosti.

PÍSNÍČKY A BÁSNÍČKY K TÉMATU:

CO JE TO?

<http://www.detskecd.info/mp3/cojeto.mp3>, <http://www.detskecd.info/pro-skolky.htm>

Co je to za zvláštní míček
s barevnými obrázky?
Města malá jak puntíček,
řeky-modré provázky.
Horám nejvíc sluší hnědá.
Oči září úžasem!
A kdo pátrá a kdo hledá
projde si svět s glóbusem.

Kdepak asi Česko leží?
Koukneme se do mapy.
Najdi Prahu, má sto věží,
leží v srdci Evropy.
Můžeš projít lesy, louky,
vesnice a mnoho měst.
Mapy, to jsou obrázky,
co ukážou ti každou z cest.

je-li Země kulatá,
jak se píše :-)

Naše Země kulatá je

*Hudba i slova:
Marie Matáková*

Na - še Ze - mě ku - la - tá je, ři - ká se to,
po ne - bi se kou - lí svě - tem ce - lé lé - to.
Po - zor, ať se ne - sra - zíš s tou hvě - zdi - čkou v dá li,
to by - chom se o te - be vsku - tku bá - li.

2. Chtěl bych jednou, třeba někdy takhle k ránu,
nasednout do velikého eroplánu,
[: nasednout do rakety, podívat se z výše,
je-li Země kulatá, jak se píše. :]

Zdroj: <https://cz.pinterest.com/pin/532339618448904232/?lp=true>

BÁSNÍČKA: ABY NÁS TO SPOLU BAVILO CEL ROK (BAXOVÁ, M.)

Vyrábíme mapu,
Už to trochu chápu.
Cesty, značky, silnice,
Od města do vesnice.
Nasednem do autobusu,
Každý podle svého vkusu,
Říčky, louky, údolí,

Teď nás nohy nebolí.
Vystupovat! Už jsme tu!
Je začátek výletu.
Kudy my se vydáme?
Máme mapu. Pátráme.
Jak turisté jdeme, šlapem,
Zajíc kolem běží kvapem.

Srnka cestu přeběhne, ta si chvilku nesedne.
Autobusem, někdy pěšky,
Když je sníh, tak vem si běžky.
NA rozhlednu vystoupej,
Výhledem se pokochej.

Kvilda, Zhůří, Modrava,
Cestovat je zábava.
Lesy, zvěř i Otava,
To ej pravá Šumava!

PŘÍKLADY AKTIVIT

RŮZNÉ DRUHY MAP, ATLASŮ, GLÓBŮ

Druh aktivity: poznávací, slovní

Cíle: seznámit se s různými druhy atlasů, map, glóbulů atd.

Popis činnosti: děti listují a manipulují s různými druhy atlasů a map, říkají, co vidí

Materiál/pomůcky: různé druhy atlasů (fauna a flora, atlas leteckých a družicových snímků), map (turistická, hrady a zámky, hvězdná obloha), mapa k pokladu – ručně kreslená, globus (svítící globus), ukázka mapy v mobilu (navigace) – dle dostupnosti

Postup:

- dětem rozdáme různé pomůcky, které souvisí se zobrazováním zemského povrchu. Necháme je pomůcky pozorovat, manipulovat, prozkoumávat...

„To je ale zvláštní míč! A jak je pěkně barevný. Už jsem si hrála s míčkem s puntíky a také jsem měla jeden se srdíčky. Ale tenhle je, děti, úplně jiný! Copak to jsou za obrázky? Podívejte, kolik je na něm barev! Poznáte je, děti? (děti určují barvy). A těch teček! Některé jsou docela malé a jiné zas trochu větší. A spousta modrých provázků...“ (zdroj <https://clanky.rvp.cz/clanek/c/P/2894/letem-svetem-s-pisnickou.html/>)

- Klademe otázky: **Co znázorňuje mapa a co globus? K čemu mapy slouží? Co v té mapě vidíš? Čím se mapy liší?**

DEFINICE PRO DĚTI: Naši Zemi si můžeme představit jako míček (globus). Ve skutečnosti je ale Země tak velká, že bychom ji mohli vidět jako míček, jen kdybychom vyletěli raketou vysoko, ještě mnohem výš než letí letadla. Tomuto míčku představující naši zmenšenou Zemi říkáme globus.

Když míček (globus) vyfotíme, nemůžeme si s ním kutálet, je to jen obrázek, kterému říkáme mapa. Tyto obrázky (mapy) naší Země můžeme zavřít do knihy. Této knize říkáme atlas.

- Země je kulatá jako míč, proto úplně nejpřesněji znázorňuje celou Zemi globus
- na globusu nevidíme všechny detaily, které potřebujeme. Když jdeme na výlet, vezmeme si mapu, která nám podrobněji znázorňuje území, kam jdeme.
- Více map můžeme svázat do knihy. Této knize říkáme atlas.
- Rozhovor o barvách, které na globusu, mapě jsou (modrá - voda atd.), co která barva znamená (odstíny barev), jak se co označuje, hledáme, kde žijeme)

CO JE KULATÉ

Druh aktivity: poznávací, smyslová

Cíle: uvědomit si, co všechno může být kulaté

Popis činnosti: ve hmatovém pytlíku rozlišujeme kulaté věci

Materiál/pomůcky: hmatový pytlík s různými předměty – kulaté, špičaté, hranaté...

Postup:

- dětem posíláme v kruhu hmatový pytlík, děti bez zrakové kontroly vybírají pouze kulaté předměty (pytlíky můžeme pro zrychlení posílat dva), rozlišujeme: kulatý - špičatý, tvrdý -měkký, hladký - drsný apod.)
- povídáme si s dětmi, co všechno může být kulaté
- hledáme další kulaté tvary ve třídě

MÍČ VE FORMĚ GLOBUSU

Druh aktivity: poznávací, pohybová

Cíle: seznámit se a uvědomit si kulatý tvar Země, rozlišit moře a pevniny na globusu, rozvoj motorických vlastností

Popis činnosti: děti se seznamují pomocí různých aktivit s globem, uvědomují si kulatý tvar Země a rozliší na globusu moře a pevninu, následuje míčová hra – koulení – chytání.

Materiál/pomůcky: míč ve formě globusu

Postup:

- V komunitním kruhu se děti ptáme, co vše může být kulaté; vyzýváme je, ať ukazují (jmenují) kulaté tvary ve třídě
- Ukážeme globus – zeptáme se dětí, jestli ví, co to je? Jaký má tvar? Co to představuje? Co na globusu vidí? (modré – moře, ostatní barvy - pevnina), hledáme Českou republiku (předem označíme tečkou),
- Vysvětlíme dětem, že glóbus znázorňuje naši Zemi, ale ve skutečnosti je Země velká
- Pokud máme globus ve tvaru míče, následují pohybové aktivity s míčem. Například: postavíme (posadíme) se s dětmi do kruhu – kutálíme velký míč a přitom říkáme básničku: „kutálí se velký míč, chytím ho, a už je pryč“
- Další aktivity s míčem – zeměkouli:
 - o vyhazování míče do výšky oběma rukama;
 - o házení a chytání ve dvojicích
 - o chytání míče po odrazu;
 - o házení jednoruč, obouruč na koš;
 - o házení a chytání různě velkých míčů;
 - o koulení míče po podlaze a po těle;
- Aktivita může být podpořena také vyhlášením tzv. „zelenomodrého“ dne, kdy děti ten den přijdou oblečení v zeleno-modrém oblečení
- Aktivitu lze doplnit vhodnými písničkami „Naše Země kulatá je“ – chození kolem „zeměkoule“ apod.

CO NAJDEME V MAPĚ (DLE [HTTPS://CLANKY.RVP.CZ/CLANEK/C/P/2894/LETEM-SVETEM-S-PISNICKOU.HTML/](https://clanky.rvp.cz/clanek/c/p/2894/letem-svetem-s-pisnickou.html/))

Druh aktivity: poznávací, experiment

Cíle: rozpoznat jednotlivé značky v mapě a přiřadit jim správný smysl

Popis činnosti: děti na obrázku mapy poznávají znázorněné objekty, zamýšlí se nad sytostí použitých barev, šířkou (velikostí) použitého znaku atd. Využívají k tomu jednoduchých experimentů.

Materiál/pomůcky: obrázek mapy ve formě puzzle, papíry s různou sytostí hnědé barvy, modrý provázek (bavlnka), modrý inkoust, savý papír

Postup:

- Obrázek mapy světa rozstříháme na díly tak, aby děti zvládly jeho složení. (Ize využít puzzle světa). Po skupinkách složí celou mapu. Určují barvy na mapě. Řekneme dětem, že každá barva něco představuje - hory, lesy a louky, oceány, moře a řeky. Děti se pokusí přiřadit barvu, o které si myslí, že nejlépe odpovídá uvedeným pojmům.
- Vysvětlíme dětem souvislost mezi odstíny hnědé a výškou hor - čím tmavší hnědá, tím vyšší hory (pojem „vyšší“ znázorníme). Vybereme skupinku dětí a dáme jim kartičky s odstíny hnědé, dítě s nejsvětlejší kartičkou se posadí na židličku, zvedne ruce s kartičkou nad hlavu, znázorní tím směr vzhůru-výšku. Dítě s tmavší kartičkou se postaví vedle židle, zvedne ruce s kartičkou, dítě s nejtmaší kartičkou se na židli postaví. Závěr - světle hnědá znázorňuje nižší hory, tmavě hnědá vyšší.
- Řeky jsou na mapě znázorněny modrou barvou. Některé jsou docela malé, a ty se vlévají do větších řek, a ty zase do ještě větších a nakonec ústí do moře. Na mapách vypadají jako modré provázky. Vybídeme děti, aby je na mapě našly. Znázorníme velikosti řeky šířkou provázku. Nastříháme několik modrých provázků z modré bavlnky. Jeden provázek znázorňuje malou řeku, spleteme více provázků - provázek zesílí, znázorňuje řeku, do které se vlévají menší řeky. Závěr: Čím více je vody v řece, tím je provázek širší.
- Vysvětlíme souvislost modré plochy a rozlohy vod - čím více modré, tím více pokrývá voda místa na naší Zemi. Provedeme s dětmi pokus - na savý podklad kápneme kapátkem obarvenou inkoustovou vodu: 1. podklad - 1 kapka, 2. podklad - 5 kapek. Děti porovnají velikost skvrn. Závěr - čím větší je moře, tím více modré plochy na mapě.
- Nejvíce vody je v oceánu. Jaká zvířátka v oceánech žijí? (delfíni, kosatky) Poslech písně „Oceán“ z CD „Letem světem“ <http://www.detskecd.info/> s pohybovou improvizací.

NA PEVNINĚ, NA MOŘI (PSYCHOMOTORICKÁ HRA)

Druh aktivity: poznávací, pohybová

Cíle: děti rozpoznají různé druhy povrchů – moře, pevnina, rovný a nerovný povrch

Popis činnosti: děti s využitím plachty - padáku poznávají různé druhy povrchů

Materiál/pomůcky: plachta – padák, různé plastové předměty

Postup:

- Děti uchopí okraje plachty, jemně s plachtou nad zemí vlní - mořské vlnky. Postupně si děti vyzkoušejí chůzi po rozvlněné ploše. Pak plachtu položí - vznikne pevnina, děti postupně vyzkoušejí chůzi po stabilní ploše, můžeme pod plachtu přidat různé plastové předměty a vytvořit nerovný povrch. Děti vyjádří své pocity z pohybu po různých plochách.

"JDEME NA VÝLET" PO ŠKOLCE

Druh aktivity: pohybová, poznávací

Cíle: seznámení se s místnostmi v mateřské škole, procvičování prostorové orientace v prostředí mateřské školy

Popis činnosti: děti se jdou společně s učitelkou podívat do místností, kam běžně nepřicházejí

Materiál/pomůcky: žádné

Postup:

- aktivitu zařazujeme na počátku školního roku
- děti se seznamují s místnostmi v mateřské škole. Společně s učitelkou se jdou podívat i do místností, kam běžně nepřicházejí (kuchyně, ředitelna, ostatní třídy).
- s ostatními místnostmi se seznamují průběžně (šatna, umývárna, místnost s hračkami, kuchyňka)
- lze zvolit formu aktivity – jede vláček...

ORIENTACE V OKOLÍ MATEŘSKÉ ŠKOLY

Druh aktivity: pohybová

Cíle: orientace ve známém i méně známém prostředí okolí mateřské školy

Popis činnosti: děti sledují vyznačenou „cestu“ a její průběh v prostoru

Materiál/pomůcky: předem vyznačená cesta v okolí školky

Postup:

- pobyt venku nám nenásilnou formou nabízí procvičování prostorové orientace v těsné souvislosti s rozvíjením poznatků dětí
- při orientaci v okolí MŠ zařazujeme vycházky s různým cílem, s dětmi systematicky poznáváme důležité prvky v nejbližší krajině - park, pošta, obecní úřad, náměstí, základní škola, nádraží atd.
- procvičujeme základní orientační pojmy: odbočujeme vpravo, vlevo, pozorujeme okolí a určujeme, co je blíž od nás, dál od nás, mezi, za, před, vedle nás. Určujeme kratší a delší cestu do školy.
- Využíváme také venkovní areál školky, kde se mohou žáci pohybovat samostatně
- Lze zařazovat různě obměněné orientační venkovní hry:
 - 1) děti mají v okolí školky vyznačenou cestu pomocí šipek na zemi, klacíkem v písku, šipky z přírodnin apod., děti sledují šipky, střídají se ve vedení celé skupiny,
 - 2) děti vedou učitele a sami určují trasu ke konkrétnímu místu,

- 3) chůze podle „mapy“ – učitel připraví mapu (mapa k pokladu), děti jdou podle této mapy na určité místo,
- 4) děti po návratu z vycházky kreslí s pomocí učitele mapu na tabuli (na velký papír), radí učiteli, co po cestě viděli, co má zakreslit – společně vytváří „mentální mapu“,

CO S SEBOU NA VÝLET

Druh aktivity: pohybová, poznávací

Cíle: orientovat se v prostoru, třídění předmětů, dle užitečnosti pro daný cíl

Popis činnosti: Po třídě rozdáme věci – nebo obrázky s věcmi, děti běhají po třídě a sbírají věci, které se hodí na výlet

Materiál/pomůcky: věci – co na výlet patří a nepatří, nebo kartičky s obrázky věcí

Postup:

- po herně umístíme věci (nebo kartičky s obrázky věcí), které se nám hodí na výlet (např. batoh, stan, svačina, lahev, mapa, pláštěnka, baterka) a věci, které se nehodí (boty na podpatku, květina, sklenice, globus atd.)
- děti sbírají pouze ty věci, které by si na výlet vzali
- společně s dětmi rozdělíme sesbírané věci na 2 hromádky, děti vyzíváme ke zdůvodnění jednotlivých věcí, proč si je vzít nebo nevízt s sebou na výlet

ŽIVÁ MAPA

Druh aktivity: dramatická, pohybová

Cíle: seznámit se a rozpoznat objekty zobrazené v mapě

Popis činnosti: děti se procházejí v prostoru a na zvukové znamení se zastaví a promění se v objekt z mapy

Materiál/pomůcky: mapy a atlasy

Postup:

- Aktivitě předchází aktivita seznamující děti s objekty v mapě – např. povídání v komunitním kruhu, aktivita „Co najdeme v mapě“, manipulace s mapou, atlasem atd.
- Dětem klademe otázky: Jak to udělat, abychom se na výletě neztratili? Udělat si mapu. Co by na správné mapě nemělo chybět? Co na mapě kdo vidí, co by to mohlo znamenat, jaké jsou tam barvy, značky, čárky...
- Pokusíme se vytvořit mapu v celém prostoru herny, děti se procházejí v prostoru jako turisté, na zvukové znamení se zastaví a mohou se proměnit v něco, co může být na mapě, mohou být i s kamarády, např. kopec, řeka, balvan, stromy, rozhledna apod...
- Metoda je založená na prožitku a fantazii dětí

STAVÍME MĚSTO

Druh aktivity: výtvarná, manipulační

Cíle: vytvořit mapu města, procvičit prostorovou orientaci a vzájemnou polohu objektů, vyhledat nejkratší cestu k objektu a řešit labyrinty

Popis činnosti: děti si z dostupných materiálů postaví město (města), propojí je vzájemně cestičkami, na vytvořené „mapě“ města procvičují prostorovou orientaci

Materiál/pomůcky: vše co školka nabízí (kostky, dopravní prostředky, postavičky, zvířátka), výtvarný materiál, krabice různých velikostí a formátů, velké formáty papíru, přírodní materiály atd.

Postup:

- Děti si při hrách postaví ze stavebnice maketu města (domy, škola, školka, nemocnice, nádraží, parkoviště, pošta),
- Lze využít velký formát papíru, papírové krabičky různých velikostí (jako budovy, které mohou polepit), přírodní materiál (les, stromy), krepový papír, modrá bavlnka (vodní toky), dopravní prostředky, postavičky z lega, zvířata
- Jakmile děti město postaví (po skupinkách, každý svůj kousek města atd.), lze manipulovat s dopravními prostředky mezi městy, objekty ve městě apod. Děti určují, kudy projíždějí, kde se nacházejí. Auto stojí vedle pošty, za školou, před nádražím.
- Lze po skupinkách vytvořit jednotlivé části města, poté propojit všechny části města cestou, propojit jednotlivé města společně atd.
- Následují aktivity: hledáme nejkratší/nejdelší cestu z... do...; dojet autíčkem na určité místo ve městě, jet podle navigace: jedeme rovně, zahneme doprava, doleva atd...

HRY NA ROZVOJ ORIENTACE V PROSTORU (DLE:

[HTTPS://CLANKY.RVP.CZ/CLANEK/K/P/477/JAK-UCIT-DETI-ORIENTOVAL-SE-V-PROSTORU.HTML/](https://clanky.rvp.cz/clanek/k/p/477/jak-ucit-deti-orientovat-se-v-prostoru.html/)

Druh aktivity: pohybová

Cíle: rozhodování o vzájemné poloze objektů a jejich umístění (leží na stole, je v krabici) dle pokynů; procvičování prostorové orientace při chůzi a běhu mezi překážkami.

Popis činnosti: děti pomocí jednoduchých her ve třídě procvičují prostorovou orientaci a objevují vzájemné postavení předmětů v prostoru i předmětů vzhledem k pozorovateli

Materiál/pomůcky: co nabízí školka

Postup:

Cestičky

- pohyb po třídě - volně, nenarážíme do sebe. Každý si hledá svou vlastní cestičku: chůze, běh mezi rozestavenými předměty (kuželky, molitanové kostky, barevné kroužky).

Na barevné domečky ("Na barevná auta")

- v herně rozmístíme na zem několik barevných domečků (kruhů = garáže pro auta);
- děti se rozdělí a postaví ke svým domečkům (kruhům);
- na znamení se děti rozběhnou volně po herně, na další znamení se vrátí do svých domečků;

- hru můžeme ztížit tím, že domečky (kruhy) přeměníme, zatímco děti pobíhají.

Na vláčky

- jedno dítě je "lokomotiva", druhé (nebo další) jsou "vagónky";
- zapojí se za "lokomotivu" (držení v pase, za ramena ...), která "vláček" vede "cestičkami";
- vláčky jezdí po třídě tak, aby se nesrazily;
- dítě, které představuje "vagónek", má zavřené (zavázané) oči, "lokomotiva" svůj "vagónek" vede;
- dítě, které je "lokomotiva", má zavřené (zavázané) oči, je řízená naopak "vagónkem", pomocí doteků - na pravé rameno = zahrnout doprava, na levé rameno = zahrnout doleva, na obě ramena = jít rovně.

Včelky (motýlci) a kytičky

- V herně rozložíme na podlahu plastové barevné květy. Přiletěly včelky (motýli), děti poletují podle hudby. Když hudba skončí, děti (motýlci, včelky) si sednou na kytičku, stoupnou vedle kytičky atd.

Koblížek na cestách

- Koblížek utekl dědečkovi a babičce, vydal se na cestu. Kudy jde? Skáče z okna na kytičku, skatálí se pod lavičku atd. Kde byla schovaná zvířátka, která potkal? Vpravo od pařezu, pod stromem ...

Veselý pejsek (využití maňáska)

- Pejsek se schovává dětem. Hledá místo, kde by ho Honzík nenašel. Schová se pod stůl, za skříňku atd. Děti radí pejskovi, kam by se mohl ještě schovat. Při hledání se ptá Honzík dětí, kde by mohl pejska najít. Jde se na ta místa podívat.
- Obměna: můžeme hledat ukrytý předmět. Děti předmět schovají a dítě, které bylo stranou, podle jejich návodu věc hledá.

LABYRINTY (DLE: [HTTPS://CLANKY.RVP.CZ/CLANEK/K/P/477/JAK-UCIT-DETI-ORIENTOVAT-SE-V-PROSTORU.HTML/](https://clanky.rvp.cz/clanek/k/p/477/jak-ucit-deti-orientovat-se-v-prostoru.html/))

Druh aktivity: pohybová

Cíle: procvičování prostorové orientace

Popis činnosti: sestavování labyrintu a procvičování prostorové orientace při chůzi, běhu mezi překážkami

Materiál/pomůcky: překážky, co nabízí školka (nábytek, kostky, stavebnice), křída na zem

Postup:

- společné sestavování labyrintu v místnosti pomocí snadno přestavitelného nábytku nebo stavebnice, děti volí z různých cest ty, jež ze zvoleného výchozího stanoviště vedou k cíli - vláček vyjíždí od stolu, konečná stanice - dveře, objížďky, překážky;
- orientace dětí v labyrintu – ve třídě i ve venkovním prostředí (nakresleném křídou na podlaze, načrtnutém na pískovišti, vytvořeném pomocí stavebnicových kostek), naučit je v něm najít cestu k cíli, po jiné nebo stejné cestě se vrátit zpět (využití říkanek, pohádek, klubíčka nití, sypáním přírodnin);
- zdolávání překážkové (opičí) dráhy

